

Nuorisopalsta (Suomen Shakki 11/04)

TAPANI SAMMALVUO

Vuoden ajan nuorten päävalmentajana toimineen Heikki Lehtisen sopimuskausi päättyi kesällä ja Heikin nyt keskittyessä opiskeluihinsa julkisti SKSL paikan haettavaksi seuraavaksi vuodeksi. SKSL päätyi lopulta hyväksymään Velhojen hiukan tavallisesta poikkeavan ehdotuksen, jossa tehtävää hoitavat Velhojen jäsenet yhdessä, allekirjoittaneen toimiessa päävastuullisena valmentajana. Velhoista valmennukseen osallistuvat näillä näkymin myös ainakin Tomi Nybäck, Jussi Tella, Johanna Paasikangas-Tella ja Sauli Tiitta. Mari Kinsigo jatkaa edelleen nuorempien ryhmän valmentamista.

Tehtävän jakamisella useamman henkilön kesken on sekä hyviä että huonoja puolia. Hyvä asia on että vaadittavaa työmäärää jakamassa on useita henkilöitä; yhdelle ihmiselle työmäärä voisi osoittautua liian raskaaksi jos samaan aikaan joutuu kuitenkin hankkimaan elantonsa normaalityössä. Hyvä puoli on myös se, että valmentajat voivat vaihtaa keskenään mielipiteitä asioista ja jokaisella on omat vahvat erikoisalueensa. Huonona puolena tai ainakin haasteena on eri luennoitsijoiden luentojen sovittaminen suurempaan kokonaisuuteen. Meillä koko kauden pääteemana on opettaa valmennettaville oikeat harjoittelumetodit itsenäistä opiskelua varten. Vaikka joillakin valmennettavilla onkin oma apuvalmentaja ja he osallistuvat liiton järjestämään valmennukseen, jää päävastuu valmentautumisesta pidemmän päälle yleensä pelaajalle itselleen ja silloin on hyvä tietää mikä on hyödyllistä ja mihin asioihin tulee kiinnittää huomiota.

Puhtaasti shakillisen sisällön lisäksi sopimuksessa on määritelty, että Velhot kertovat luennoilla mm. psyykkisestä valmentautumisesta, pelaamisen eettisestä pohjasta ja kirjoittamattomista säännöistä, tietotekniikan käytöstä, fyysisen kunnon ja ravinnon merkityksestä sekä antidoping-työstä. Loka-kuun viikonlopun eräs teema onkin psyykkistä valmentautumista sivuava ”kamppailullinen pelityyli”. Useilla nuorilla tuntuu olevan taipumusta ”selo-pelkoon”, eli jos vastustajalla on enemmän seloja, tehdään mieluummin hyvästäkin asemasta remissi kuin yritetään voittaa.

Tähän sopii esimerkkinä 1. divisioonan toisella kierroksella pelattu valmennusryhmään kuuluvan Bennie Wardin ja valmentajana toimivan Saulin välinen peli, jossa valkeilla pelannut valmennettava sortui aivan liialliseen vastustajan kunnioitukseen. Oman säväyksensä kamppailuun toi se, että Sauli on toiminut jo pari vuotta myös Bennien henkilökohtaisena apuvalmentajana.

Kuningatargambiitti (D27)

Bennie Wardi (selo 1691) - **Sauli Tiitta** (selo 2208)

JSM 1. divisioona, 2. kierros, MatSK III - Velhot 2004

1.d4 d5 2.Rf3 Rf6 3.c4 dxc4 4.e3 a6 5.a4

Tämä on lievä epätarkkuus, sillä nyt musta voisi pelata 5...Rc6! (tai 5...Lg4) 6.Lxc4 Lg4 siirtyen muunnelmaan, jossa mustan ...a6 on hyödyllisempi kuin valkean daamisivustaa heikentävä a4.

5...e6

Sauli kuitenkin päättää mennä päämuunnelmiin siirtovaihdoon.

6.Lxc4 c5 7.0-0 Rc6 8.dxc5

8.De2! ideana Td1 on yleisempi ja haastavampi kuin varovainen pelisiirto.

8...Dc7!?

Itse pelaisin varmaankin 8...Lxc5, sillä loppupelissä valkean daamisivustan heikkous antaisi mustalla mukavan edun, jota voisi sitten yrittää hiertää voitoksi. Pelisiirrosta ei ole varsinaisesti mitään suurempaa vikaa, mutta se on ehkä merkki siitä, että Sauli ei ole täysin luottavainen loppupelitaitoihinsa.

9.De2 Lxc5 10.b3?!

Hidas siirto, joka heikentää daamisivustaa. 10.Rc3 oli parempi.

10...e5

10...Ra5 11.La3! johtaa tasa-asemaan.

11.Rc3 Lg4

11...e4 12.Rg5 Lg4 13.Db2 jättäisi mustan e4-sotilaan heikoksi.

12.Rd5 Rxd5?!

12...Dd6! jälkeen mustalla on pieni etu.

13.Lxd5

Valkea on saanut pitoa keskustan vaaleisiin ruutuihin.

13...Td8?

Kuten Sauli myönsi pelin jälkeen, jäi häneltä valkean vahva vastaus huomauttamatta.

14.Dc4! Lxf3

Musta joutuu luopumaan lähetistään ja valkea saa selvän edun.

15.Lxf3 Ra5 16.Dc3 Ld6 17.Dxc7 Lxc7 18.b4! Rc6 19.b5 Ra5 20.La3

Tai 20.Tb1!?±.

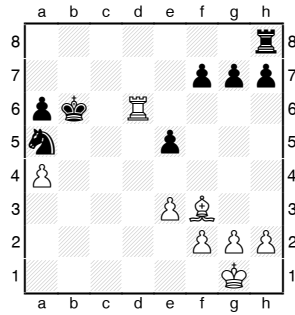
20...Ld6 21.Lxd6 Txd6 22.Tfd1?!

22.Tac1 0-0 23.Tc5! oli tarkempi.

22...Ke7 23.Txd6 Kxd6 24.bxa6 bxa6 25.Td1+ Kc7?

Siirron 25...Ke7 jälkeen mustan asema on passiivinen, mutta puolustettavissa. Pelisiirto yksinkertaisesti häviää sotilaan.

26.Td5 Kb6 27.Td6+

Valmennuksellisessa mielessä tämä on pelin kriittinen asema. Valkea voittaa pakottavasti mustan a-sotilaan, minkä jälkeen musta ei voi peliä voittaa ilman suoranaista syöttöä valkean puolelta. Lievästi haparoivan avauksen jälkeen vahvasti pelannut Bennie tarjosi kuitenkin tässä tasapeliä! Miksi? On toisaalta ymmärrettävää, että Bennie on tyytyväinen saadessaan ensimmäisen tasapelin mestaritason pelaajaa vastaan, mutta eikö voitto olisi ollut vielä makoisampi? Itseluottamus on tärkeä ominaisuus vahvalle pelaajalle ja heikompaa pelaajaa vastaan Bennie tuskin olisi tasapeliä ehdottanut tässä asemassa. Asiaa voi ajatella vaikkapa niin, että jos Bennie haluaa joskus nousta mestariksi, pitää hänen oppia tällaiset asemat voittamaan toisia mestaripelaajia vastaan ja tässä oli tarjolla erinomainen tilaisuus harjoitteluun. Sauli toisaalta ei ottanut tässä tasapeliä ja näytti näin hyvää esimerkkiä; pelin häviämiselläkin oppii enemmän kuin sen lopettamisella ennenaikaisesti tasapeliin!

27...Kc5 28.Txa6 Kb4 29.Ta8??

Toistaa 27. siirron yhteydessä tehdyn virheen; valkealla on riskitön voitonpeluumahdollisuus, mutta hän mieluummin pyrkii varmistamaan tasapelin mahdollisimman nopeasti.

29.Ta7 Tf8 30.Ld5 antaa valkealle hyvät voitonmahdollisuudet. Pelisiirron jälkeen asema pysyy tasapelinä Saulin raivokkaista voitonyrityksistä huolimatta.

29...Txa8 30.Lxa8 Kxa4 31.Ld5 f6 32.f4 Kb4 33.Kf2 Kc5 34.Lg8 h6 35.Lh7 exf4 36.exf4 Kd4 37.Kf3 Rc4 38.g3 Re3 39.h4 Rd5 40.g4 Re7 41.Lb1 f5!? 42.gxf5 Rd5 43.La2 Rf6 44.Lf7 Kd3 45.Le6 Re4 46.Kg4 Rf6+ 47.Kf3 Re8 48.Ld7 Rd6 49.Kg4 Ke4 50.Lc6+ Ke3 51.Kh5 Rxf5 52.Kg6 Kxf4 53.Ld7 Rxh4+ 54.Kxg7 Kg5 55.Lg4 Rg6 56.Lf3 Re7 57.Lg4

Jälleen tasapeliehdotuksin. Jotkut pelaajat ärsyyntyvät vastustajan tarjotessa toistuvasti tasapeliä (ks. Suomen Shakki 9/04), mutta kaksi remissiehdotusta samalta osapuolelta peräkkäin on ehkä vielä hyväksyttävän rajoilla. Kuitenkin tällaisessa asemassa on selvää, että musta ehdottaa tasapeliä, silloin kun siihen haluaa suostua, joten hiukan malttamaton tämäkin remissiehdotus oli.

57...Rg8 58.Le2 Rf6 59.Lf3 Rh5+ 60.Kh7 Rg3 61.Lg4 Re4 62.Lf3 Rd6 63.Le2 ½–½